

provision, hvis aftalen er indgået under de omstændigheder, der er nævnt i § 9.

Tredjemands tilbud skal være kommet frem til enten handelsagenten eller agenturgiveren inden agenturforholdets ophør. Om tilbudet er »kommet frem«, afgøres efter almindelige aftaleretlige regler. Tilbudet skal være kommet frem inden agenturforholdets ophør. Ophører et agenturforhold efter opsigelse, vil det derfor være tilstrækkeligt, at tilbudet er kommet frem inden opsigelsesvarslets udløb.

Stk. 2 omhandler tilfælde, hvor tilbudet først er kommet frem efter agenturaftalens ophør, men hvor aftalen hovedsaglig er bragt i stand ved agentens virksomhed under agenturforholdets beståen, og hvor den er indgået inden for en rimelig tid efter forholdets ophør. Handelsagenten vil også i disse tilfælde have ret til provision. Om bestemmelsens praktiske anvendelsesområde henvises til det i betænkningen s. 74 anførte.

Stk. 3 regulerer forholdet mellem en afgående handelsagent, der har ret til provision efter stk. 1-2, og en tiltrædende agent, der efter § 9 vil have ret til provision.

Efter bestemmelsen vil det som udgangspunkt være den afgående agent, der har ret til provision, men efter omstændighederne kan der blive tale om, at agenterne deler provisionen. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis også den tiltrædende agent i betydelig grad har medvirket til aftalens indgåelse eller har bevirket en forbedring af aftalen for agenturgiveren.

Til § 11

Bestemmelsen, der gennemfører direktivets artikel 10, stk. 1-2 og 4, fastsætter, på hvilket tidspunkt retten til provision forfalder. I direktivet anvendes formuleringen, at provisionskravet »erhverves«, jf. artikel 10, stk. 1 og 2.

Arbejdsgruppen har i betænkningen foreslået, at de i artikel 10 nævnte opfyldelsesforanstaltninger skal knyttes til et *forfaldstidspunkt*, hvilket gruppen finder mere overensstemmende med dansk retlig terminologi.

Ifølge direktivet er sidste rettidige betalingsdag udsendt i forhold til det tidspunkt, hvor provisionen forfalder, hvorfor § 11 skal ses i sammenhæng med 12, der fastsætter det sidste rettidige betalingstidspunkt. Det var derfor arbejdsgruppens opfattelse, at betaling efter den i § 12 fastsatte frist ville være en misligholdelse, hvis virkninger skulle regnes fra forfaldstidspunktet, dvs. fra det i § 11 fastsatte tidspunkt, jf. betænkningen s. 76.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at en sådan indførelse af »løbedage« ikke er i overensstemmelse

med principperne i renteloven, jf. betænkning nr. 1161/1989 om renteloven, s. 50. Justitsministeriet kan tiltræde arbejdsgruppens forslag om, at udtrykket »forfalder« anvendes i stedet for »erhverves«. Anvendelsen af udtrykket »forfalder« bør imidlertid efter Justitsministeriets opfattelse ikke medføre, at en handelsagent i tilfælde af, at agenturgiveren ikke betaler provisionskravet rettidigt, jf. § 12, kan kræve renter fra det i § 11 nævnte forfaldstidspunkt. Dette skyldes, at det seneste rettidige betalingstidspunkt for agenturgiveren efter § 12 er den sidste dag i måneden efter det kvartal, i hvilket retten til provision forfalder.

Det forudsættes derfor ved lovforslaget, at det er fristen i forslaget § 12, der er afgørende for, fra hvilket tidspunkt virkningerne af en eventuel misligholdelse skal regnes. Rente skal således alene beregnes fra den sidste dag i måneden efter det kvartal, i hvilket retten til provision forfalder.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 1, nr. 1*, forfalder retten til provision, når agenturgiveren har eller efter aftalen med tredjemand skulle have leveret varen eller betalt købesummen. Er der tale om salg på kredit, forfalder provisionen således allerede, inden køberen skal betale købesummen.

Agenturgiverens misligholdelse af aftalen med tredjemand hindrer efter bestemmelsen ikke, at agenten erhverver ret til provision.

Bestemmelsen kan fraviges ved aftale.

Efter *stk. 1, nr. 2*, forfalder ret til provision også, når tredjemand har betalt købesummen eller leveret varen eller ifølge aftalen skulle have gjort dette, hvis agenturgiveren havde opfyldt sin del af aftalen.

Provisionen vil i disse tilfælde som oftest allerede være forfaldet efter nr. 1. Nr. 2 får derfor navnlig betydning i tilfælde, hvor tredjemand betaler, før agenturgiveren har leveret varen, eller hvor tredjemand sælger på kredit til agenturgiveren.

Hvis tredjemand undlader at opfylde på grund af agenturgiverens misligholdelse, følger det af nr. 2, at agenten alligevel har krav på provision. Hvis tredjemands undladelse af at opfylde ikke skyldes omstændigheder, der kan tilregnes agenturgiveren, bortfalder provisionskravet, jf. forslaget § 14.

Ifølge *stk. 2* er en aftale, hvorefter provision forfalder på et senere tidspunkt, end hvad der følger af stk. 1, nr. 2, ugyldig. Det seneste tidspunkt, agentens krav på provision forfalder, er derfor det tidspunkt, hvor tredjemand har opfyldt eller skulle have opfyldt, hvis agenturgiveren havde overholdt sin del af aftalen. Parterne kan ikke aftale, at kun stk. 1, nr. 1, skal finde anvendelse, idet dette tidspunkt i visse situationer kan ligge senere end tredjemands opfyldelse efter nr. 2.